

juridisch denken, zoals uit de literatuur blijkt.^{49 50 51} De belastingheffing en dus de belastingwetgeving is nu eenmaal een belangrijke aangelegenheid in het leven van velen. In de eerste plaats gaat het om de materiële belastingwetgeving. Via deze wetgeving beoogt de wetgever rekening te houden met de persoonlijke en maatschappelijke ongelijkheid van burgers.^{52 53} Het gaat echter, zoals gezegd, ook om de formele belastingwetgeving. In deze wetgeving is het systeem van fiscale rechtsbescherming terug te vinden, waaraan het individu materiële betekenis moet kunnen ontleen.⁵⁴ Gesteund door dit systeem van fiscale rechtsbescherming zou hij alleen belastingen verschuldigd zijn die voortspruiten uit (grond) wettelijke beginselen en regels van hogere rangorde.^{55 56 57} Dan pas wordt recht gedaan aan de bedoelingen van de materiële belastingwetgeving.

Het is niet vanzelfsprekend dat de burger gebruik maakt van zijn fiscale rechten. De kans bestaat dat hij wordt ontmoedigd om hiervan gebruik te maken. In de literatuur wordt erop gewezen dat er nadelen zijn verbonden aan procederen, waardoor men er veelal niet toe komt. Vaak wordt gekozen voor een andere vorm van geschillenbeslechting dan door het voeren van een belastingprocedure voor de belastingrechter, bijvoorbeeld door het sluiten van een fiscaal geschil.^{58 59} Daar is niets mis mee, zolang dergelijke oplossingen aansluiten bij de (grond) wettelijke beginselen en regels van hogere rangorde en op vrijwillige basis tot stand komen.

Uit de opinies van de belastingpraktijk kan blijken of het individu ook werkelijk betekenis kan ontleen aan zijn fiscale rechten, of het daartoe zelf in staat is dan wel of het in dat opzicht belemmeringen ondervindt. Dat de belastingplichtige zelf voor zijn belangen kan opkomen, wordt min of meer als vanzelfsprekend aangenomen, omdat het

- ⁴⁹ R.H. Happé[19, blz. 6, 9, 12, 33].
- ⁵⁰ J.A.J. de Vries[2]: "De grondslag voor de belangrijkste hedendaagse belastingideologie legde John Stuart Mill; Door de afwenteling van de belastingen naar de individuele burger etc., legde Mill tevens de grondslag voor de hedendaagse individualistische belastingheffing." (blz. 73)
- ⁵¹ J.A.J. de Vries[2]: "Stond eerst maximalisering van het welzijn van de hele samenleving centraal, thans staan het individu en de hem toekomende rechten veeleer in het brandpunt van de belangstelling." (blz. 9, 73)
- ⁵² Jaarverslag Belastingdienst 1993[29, blz. 31].
- ⁵³ W.H. van den Berge[3]: "primaat blijft de individuele mens." (blz. 119)
- ⁵⁴ W.H. van den Berge[3, blz. 12, 153]. Zie ook artikel 6 EVRM en artikel 26 BUPO; in wetgeving en het rechtsbewustzijn is onder meer de eis verankerd dat belastingschuldigen bij verschil van inzicht met de belastingadministratie, aangaande de materiële belastingschuld, bevoegd zijn de beslissing in te roepen van een onpartijdige rechterlijke instantie.
- ⁵⁵ Ch.P.A. Geppaart[30, blz. 125].
- ⁵⁶ L.G.M. Stevens[4]: "Niet slechts zal aandacht worden besteed aan de juridische dimensie, maar ook zal erop moeten worden gelet of de contribuabele in de praktijk daadwerkelijk rechtsbescherming geniet. Het is immers geen uitzondering dat de zekerheid die het recht biedt waardeloos is door de feitelijke onmogelijkheid zich op dit recht te beroepen." (blz. 531)
- ⁵⁷ Ch.J. Langereis[15]: "Het eerste betreft de stelling dat degene die door een rechtshandeling van de belastingadministratie is geschaad in zijn fiscale rechtspositie, zich daadwerkelijk moet kunnen wenden tot een rechter die bevoegd is deze handeling teniet te doen." (blz. 360e.v.)
- ⁵⁸ N.E. Agra, K. van Duyvendijk[8, blz. 226].
- ⁵⁹ H.C.F. Schoordijk[31, blz. 1219].